ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я І ТУРИЗМУ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фізичного виховання,
здоров'я і туризму ЗНУ
_____ М.В. Маліков
(підпис)
«07» 10 2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРАЄЗНАВСТВО
(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалаврів
(назва освітнього ступеня)
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійної програми «Туризм»
(назва)
спеціальності J3 Туризм та рекреація
(шифр, назва спеціальності)
галузі знань J Транспорт та послуги
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ: Люта Дарина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму, рекреації та готельно-ресторанної справи
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри туризму, рекреації та готельно-ресторанної справи
Протокол № 1 від "25" 08 2026 р.
Завідувач кафедри туризму, рекреації та готельно-ресторанної справи
_____ Н.В. Маковецька
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ Д.А. Люта
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026-2027 навчальний рік

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Краєзнавство

Зв`язок з викладачем: кандидат педагогічних наук, доцент Люта Дарина Анатоліївна
E-mail: lyutadaryna@ukr.net
Телефон: (061) 228-75-74 (кафедра)
Інші засоби зв'язку: *Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)*
Кафедра: туризму, рекреації та готельно-ресторанної справи, IV корпус ЗНУ, ауд. 306 (3й поверх)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Краєзнавство» є формування у студентів системи знань про складові туристично-рекреаційного потенціалу краю – пам'ятки природи, історії і культури, природні рекреаційні ресурси, ступінь їх освоєння і характер експлуатації, музеї та інші об'єкти туристичної інфраструктури, різноманітні аспекти розвитку туризму в краї, а також ознайомлення з особливостями культурно-історичного розвитку регіонів України. Залучення до наукових знань, готовність і здатність студентів до проведення самостійних пошуків є об'єктивною передумовою успішного вирішення навчальних і наукових завдань курсу. У свою чергу, важливим напрямом вдосконалення теоретичної і практичної підготовки є виконання студентами в процесі навчально-наукової діяльності різних письмових робіт. Підготовка таких робіт: сприятиме поглибленню та закріпленню наявних теоретичних знань (системного підходу, теорії та особливості їх застосування на практиці) досліджуваних предметів, дисциплін, галузей науки; розвиватиме практичні вміння студентів, аналізі отриманих результатів та вироблення рекомендацій щодо вдосконалення того чи іншого виду діяльності.

Постреквізити: Географія туризму та туристичне країнознавство, Туристично-рекреаційні ресурси Північного Приазов'я.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	**Обов'язкова**	
Семестр	1-й	
Кількість кредитів ECTS	6 кредитів	
Кількість годин	180 годин	
Лекційні заняття	30 год.	
Семінарські заняття	-	
Практичні заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	120 год.	
Консультації	*особисті – щосереди з 14:30 до 16:00, IV корпус, ауд. 306; дистанційні – MOODLE, за попередньою домовленістю за електронною поштою*	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**екзамен**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7330	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
Результати навчання: **ПР01.** Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів **ПР02.** Знати**,** розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук/ **ПР04.** Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору **ПР05.** Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території **ПР14.** Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття **ПР16.** Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості **ПР17.** Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері **ПР18.** Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях **ПР19.** Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань **ПР23.** Розуміти особливості регіональних туристично-рекреаційних ресурсів у процесі створення національного туристичного продукту **ПР25.** Володіти знаннями і вміннями створення сприятливого психологічного середовища в умовах воєнного та повоєнного часу ***Компетентності:*** **К01.** Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні **К02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Лекційні заняття, практичні заняття, самостійна творча робота, індивідуальна робота, інтерактивні вправи, рольові ігри, тестування, контрольні роботи, опитування.

К05. Прагнення до збереження навколишнього середовища **К06.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел **К09**. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми **К12.** Навички міжособистісної взаємодії **К14.** Здатність працювати в команді та автономно **К15.** Здатність створення сприятливого психологічного середовища в умовах воєнного і повоєнного часу **К16.**Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності **К17.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях **К18.** Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій **К20.** Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів **К32.** Вміння використовувати регіональні туристично-рекреаційні ресурси у процесі популяризації національного туристичного продукту	

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Історія становлення і розвитку краєзнавства в Україні.* Родовід українського краєзнавства, його давні традиції. Фундатори національного краєзнавства. Особливості розвитку краєзнавства на півдні та сході України. Таврія і Таврида. Історія розбудови Одеської та Кримської краєзнавчої туристичної школи (друга половина XIX ст. – початок XX ст.). Історія розбудови карпатської туристичної інфраструктури (друга половина XIX ст. – 1939 р.). Розвиток краєзнавства в Українській РСР у 1920-1940-х та повоєнних роках XX ст. Утворення та діяльність Всеукраїнської спілки краєзнавців: мета, завдання, основні принципи та досягнення. Розвиток краєзнавства з часів незалежності України.

Змістовий модуль 2. *Туристичне краєзнавство України: об'єкт, предмет, основні завдання та теоретико-методологічні засади.* Сутність та теоретико-методологічні засади національного краєзнавства, взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Поняття «краєзнавство». Основні етапи становлення й розвитку наукового краєзнавства в Україні. Історія становлення власного понятєво-термінологічного апарату. Місце туристичного краєзнавства у системі національного краєзнавства. Об'єкт і предмет туристичного краєзнавства. Ключові завдання, які стоять нині перед українським туристичним краєзнавством. Функції та методи дослідження національного краєзнавства. Три основні функції краєзнавства: педагогічна, навчальна, наукова. Методологія краєзнавства. Джерела національного краєзнавства: краєзнавча бібліографія; картографічні джерела; усні джерела; статистичні джерела; спостереження за об'єктами і процесами природи; друковані джерела; пам'ятки історії та культури, твори матеріальної і духовної діяльності.

Змістовий модуль 3. *Минуле рідного краю.* Особливості геологічної будови та головні етапи геологічної історії формування території Запорізької області. Поширення основних типів і форм рельєфу за походженням. Приазовська височина. Український кристалічний щит. Азовські коси. Річки Запорізької області. Найстародавніші пам'ятки краю. Поселення кам'яного віку. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Формування доісторичної людини на теренах краю. Бронзовий вік. Північне Причорномор'я – батьківщина аріїв. Таврія – батьківщина одомашнення коня. Кіммерійці. Таври. Тавро-скіфи. Скіфи. Царські скіфи. Сармати. Хазари. Ногайці. Мегалітична культура. Курганна культура. Скарби Запорізького краю. Муравський шлях. Шлях з варяг – у греки.

Змістовий модуль 4. *Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства.* Зародження картографії. Поняття картографії. Картографічні проекції. Виникнення карти. Перші карти. Загадки виникнення перших географічних карт. Масштаб карти. Особливості масштабування географічних, топографічних та туристичних карт. Зародження і розвиток спеціальної туристичної картографії. Картографія як наука. Легенда карти. Типи та види легенд карт. Картографія туризму, її особливості та форми впровадження. Маркування туристичних маршрутів. Спеціальні картографічні знаки. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. Географічні карти: загально географічні, тематичні. Топографічні карти. Оглядово-топографічні карти. Оглядові карти. Плани. Плани місцевості.

Змістовий модуль 5. *Краєзнавчі спостереження.* Методи дослідження і дослідницька робота під час екскурсій та походів. Геологічні дослідження. Гідрогеологічні дослідження. Геоморфологічні дослідження. Метеорологічні дослідження. Гідрологічні дослідження. Дослідження ґрунтів. Геоботанічні дослідження. Зоогеографічні дослідження. Фенологічні дослідження. Дослідження природно-територіальних комплексів. Економіко-географічні дослідження. Топонімічні дослідження. Обробка матеріалів, зібраних під час екскурсій і туристських подорожей. Дослідження Запорізького краю під час екскурсій та походів. Дослідження природно-територіальних комплексів Запоріжжя. Топонімічні дослідження історії назв населених пунктів та природних об'єктів.

Змістовий модуль 6. *Туристичні аспекти краєзнавства Запорізької області.* Рекреаційні ресурси Запорізької області. Курортні ресурси. Бердянський грязьовий приморський курорт. Кирилівський бальнео-кліматичний грязьовий приморський курорт. Приморський оздоровчий курорт місцевого значення. Історико-культурні туристично-рекреаційні ресурси. Об'єкти природно-заповідного фонду національного та місцевого значення. Природничо-історична, археологічна характеристика о. Хортиця. Археологічні та архітектурні пам'ятники. Культура і туризм. Проблеми та перспективи розвитку туристично-рекреаційних ресурсів регіону.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**		**Згідно з розкладом**
		о/д.ф.	**з.ф.**	
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Лекція 1	Тема. *Історія становлення і розвитку краєзнавства в Україні.*	5		*щотижня*
Практичне заняття 1	Тема. *Історія становлення і розвитку краєзнавства в Україні*: 1. Родовід українського краєзнавства, його давні традиції. 2. Фундатори національного краєзнавства. 3. Особливості розвитку краєзнавства на півдні та сході України. 4. Таврія і Таврида. 5. Історія розбудови Одеської та Кримської краєзнавчої туристичної школи (друга половина XIX ст. – початок XX ст.). 6. Історія розбудови карпатської туристичної інфраструктури (друга половина XIX ст. – 1939 р.). 7. Розвиток краєзнавства в Українській РСР у 1920-1940-х та повоєнних роках XX ст. 8. Утворення та діяльність Всеукраїнської спілки краєзнавців: мета, завдання, основні принципи та досягнення. 9. Розвиток краєзнавства з часів незалежності України.	5		*щотижня*
Самостійна робота 1	Тема. *Історія становлення і розвитку краєзнавства в Україні*: **Питання:** 1. Хто є фундаторами національного краєзнавства? 2. Описати особливості розвитку краєзнавства на півдні та сході України. 3. Охарактеризувати історію розбудови туристичної школи України. 4. Яким чином утворилась і працювала Всеукраїнська спілка краєзнавців? 5. Як розвивається краєзнавство за часів незалежної України.	20		

Лекція 2	Тема. *Туристичне краєзнавство України: об'єкт, предмет, основні завдання та теоретико-методологічні засади***.**	5		*щотижня*
Практичне заняття 2	Тема. *Туристичне краєзнавство України: об'єкт, предмет, основні завдання та теоретико-методологічні засади***:** 1. Сутність та теоретико-методологічні засади національного краєзнавства, взаємозв'язок з іншими дисциплінами. 2. Поняття «краєзнавство». 3. Основні етапи становлення й розвитку наукового краєзнавства в Україні. 4. Історія становлення власного понятєво-термінологічного апарату. 5. Місце туристичного краєзнавства у системі національного краєзнавства. 6. Об'єкт і предмет туристичного краєзнавства. 7. Ключові завдання, які стоять нині перед українським туристичним краєзнавством. 8. Функції та методи дослідження національного краєзнавства. 9. Три основні функції краєзнавства: педагогічна, навчальна, наукова. 10. Методологія краєзнавства. 11. Джерела національного краєзнавства: краєзнавча бібліографія; картографічні джерела; усні джерела; статистичні джерела; спостереження за об'єктами і процесами природи; друковані джерела; пам'ятки історії та культури, твори матеріальної і духовної діяльності.	5		*щотижня*
Самостійна робота 2	Тема. *Туристичне краєзнавство України: об'єкт, предмет, основні завдання та теоретико-методологічні засади***:** **Питання:** 1. Яка сутність національного краєзнавства? 2. Які виділяють теоретико-методологічні засади національного краєзнавства? 3. Який взаємозв'язок краєзнавства з іншими дисциплінами? 4. Що таке краєзнавство? 5. Які виділяють основні етапи становлення й розвитку наукового краєзнавства в Україні? 6. Яке місце туристичного краєзнавства у системі національного краєзнавства? 7. Охарактеризувати об'єкт і предмет туристичного краєзнавства. 8. Якими є ключові завдання, які стоять нині перед українським туристичним краєзнавством? 9. Які виділяють функції та методи	20		

	дослідження національного краєзнавства. 10. Які є джерела національного краєзнавства?			
Лекція 3	Тема. *Минуле рідного краю***.**	5		*щотижня*
Практичне заняття 3	Тема. *Минуле рідного краю***:** 1. Особливості геологічної будови та головні етапи геологічної історії формування території Запорізької області. 2. Поширення основних типів і форм рельєфу за походженням. 3. Приазовська височина. Український кристалічний щит. 4. Азовські коси. Річки Запорізької області. 5. Найстародавніші пам'ятки краю. 6. Поселення кам'яного віку. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. 7. Формування доісторичної людини на теренах краю. 8. Бронзовий вік. 9. Північне Причорномор'я – батьківщина аріїв. 10. Таврія – батьківщина одомашнення коня. 11. Кіммерійці. Таври. Тавро-скіфи. Скіфи. Царські скіфи. Сармати. Хазари. Ногайці. 12. Мегалітична культура. Курганна культура. 13. Скарби Запорізького краю. 14. Муравський шлях. Шлях з варяг – у греки.	5		*щотижня*
Самостійна робота 3	Тема. *Минуле рідного краю***:** **Питання:** 1. Описати особливості геологічної будови та головні етапи геологічної історії формування території Запорізької області. 2. Яким чином відбувається поширення основних типів і форм рельєфу за походженням? 3. Які пам'ятки краю є найстародавнішими? 4. Що вважають скарбами Запорозького краю?	20		
Лекція 4	Тема. *Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства***.**	5		*щотижня*
Практичне заняття 4	Тема. *Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства***:** 1. Зародження картографії. 2. Поняття картографії. 3. Картографічні проекції. 4. Виникнення карти. Перші карти. Загадки виникнення перших географічних карт.	5		*щотижня*

	5. Масштаб карти. 6. Особливості масштабування географічних, топографічних та туристичних карт. 7. Зародження і розвиток спеціальної туристичної картографії. 8. Картографія як наука. 9. Легенда карти. Типи та види легенд карт. 10. Картографія туризму, її особливості та форми впровадження. 11. Маркування туристичних маршрутів. 12. Спеціальні картографічні знаки. 13. Сучасний стан туристичної картографії в Україні. 14. Географічні карти: загально географічні, тематичні. 15. Топографічні карти. Оглядово-топографічні карти. Оглядові карти. 16. Плани. Плани місцевості.			
Самостійна робота 4	Тема. *Туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства*: **Питання:** 1. Яка сутність картографії? 2. Охарактеризувати перші зародження карт. 3. Що таке масштаб карти? 4. Які є особливості масштабування різних видів карт? 5. Описати зародження і розвиток спеціальної туристичної картографії. 6. Які виділяють типи та види легенд карт? 7. Яка сутність картографії туризму? 17. Яким чином відбувається маркування туристичних маршрутів. 8. Які є спеціальні картографічні знаки? 9. Який сучасний стан туристичної картографії в Україні? 10. Які є види карт? 11. Що таке план місцевості?	20		
Лекція 5	Тема. *Краєзнавчі спостереження*.	5		*щотижня*
Практичне заняття 5	Тема. *Краєзнавчі спостереження*: 1. Методи дослідження і дослідницька робота під час екскурсій та походів. 2. Геологічні дослідження. Гідрогеологічні дослідження. Геоморфологічні дослідження. Метеорологічні дослідження. Гідрологічні дослідження. Дослідження ґрунтів. Геоботанічні дослідження. Зоогеографічні дослідження. Фенологічні дослідження. Дослідження природно-територіальних комплексів. Економіко-	5		*щотижня*

	географічні дослідження. Топонімічні дослідження. 3. Обробка матеріалів, зібраних під час екскурсій і туристських подорожей. 4. Дослідження Запорізького краю під час екскурсій та походів. 5. Дослідження природно-територіальних комплексів Запоріжжя. 6. Топонімічні дослідження історії назв населених пунктів та природних об'єктів.			
Самостійна робота 5	Тема. *Краєзнавчі спостереження*: **Питання:** 1. Охарактеризувати методи дослідження і дослідницьку роботу під час екскурсій та походів. 2. Які виділяють різновиди досліджень? 3. Яким чином відбувається обробка матеріалів, зібраних під час екскурсій і туристських подорожей? 4. Охарактеризувати особливості дослідження Запорозького краю.	20		
Лекція 6	Тема. *Туристичні аспекти краєзнавства Запорізької області*.	5		*щотижня*
Практичне заняття 6	Тема. *Туристичні аспекти краєзнавства Запорізької області*: 1. Рекреаційні ресурси Запорізької області. Курортні ресурси. 2. Бердянський грязьовий приморський курорт. 3. Кирилівський бальнео-кліматичний грязьовий приморський курорт. 4. Приморський оздоровчий курорт місцевого значення. 5. Історико-культурні туристично-рекреаційні ресурси. 6. Об'єкти природно-заповідного фонду національного та місцевого значення. 7. Природничо-історична, археологічна характеристика о. Хортиця. 8. Археологічні та архітектурні пам'ятники. 9. Культура і туризм. 10. Проблеми та перспективи розвитку туристично-рекреаційних ресурсів регіону.	5		*щотижня*
Самостійна робота 6	Тема. *Туристичні аспекти краєзнавства Запорізької області*: **Питання:** 1. Якими ресурсами багата Запорізька область? 2. Охарактеризувати курорти Запорізької області. 3. Які є об'єкти природно-заповідного фонду національного та місцевого значення у Запорізькій області? 4. Охарактеризувати о. Хортицю.	20		

	5. Яким чином взаємопов'язані культура і туризм? 6. Описати проблеми та перспективи розвитку туристично-рекреаційних ресурсів регіону.			

5. Види і зміст поточних контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу***	**Критерії оцінювання та термін виконання***	**Усього балів**
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Опитування. Письмова задача. Презентація.	Проведення опитування на практичних заняттях – відповіді на 2 питання. Виконання письмового завдання на практичних заняттях – вирішення задачі. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Опитування – по 2 бали за кожне питання (4 бали). Письмова задача – правильне вирішення 3 балів. Презентація – 3 балів. Термін виконання всіх завдань: в рамках практичного заняття.	**10**
Практичне заняття №2	Тестування. Письмова задача. Презентація.	Виконання тестів на практичних заняттях – відповіді на 2 питання тесту. Виконання письмового завдання на практичних заняттях – вирішення задачі. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Тестування – по 2 бали за кожне питання (4 балів). Письмова задача – правильне вирішення 3 балів. Презентація – 3 балів. Термін виконання всіх завдань: в рамках практичного заняття.	**10**
Практичне заняття №3	Опитування. Ситуаційна гра. Презентація.	Проведення опитування на практичних заняттях – відповіді на 2 питання. Проведення ситуаційної гри «Рекламне агентство» на практичних заняттях. Представлення самостійно	Опитування – по 2 бали за кожне питання (4 балів). Ситуаційна гра – 3 балів. Презентація – 3	**10**

		розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	балів. Термін виконання всіх завдань: в рамках практичного заняття.	
Практичне заняття №4	Тестування. Есе. Презентація.	Виконання тестів на практичних заняттях – відповіді на 2 питання тесту. Написання есе за наданою тематикою на практичних заняттях. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Тестування – по 2 бали за кожне питання (4 балів). Есе – 3 балів. Презентація – 3 балів. Термін виконання всіх завдань: в рамках практичного заняття.	**10**
Практичне заняття №5	Опитування. Письмова задача. Презентація.	Проведення опитування на практичних заняттях – відповіді на 2 питання. Виконання письмового завдання на практичних заняттях – вирішення задачі. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Опитування – по 2 бали за кожне питання (4 бали). Письмова задача – правильне вирішення 3 балів. Презентація – 3 балів. Термін виконання всіх завдань: в рамках практичного заняття.	**10**
Практичне заняття №6	Тестування. Письмова задача. Презентація.	Виконання тестів на практичних заняттях – відповіді на 2 питання тесту. Виконання письмового завдання на практичних заняттях – вирішення задачі. Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях.	Тестування – по 2 бали за кожне питання (4 балів). Письмова задача – правильне вирішення 3 балів. Презентація – 3 балів. Термін виконання всіх завдань: в рамках практичного заняття.	**10**
Усього за поточний				**60**

контроль				
Підсумковий контроль				
Екзамен	Теоретичне завдання – опитування.	Відповідь на 4 відкриті питання.	Контрольні питання – по 5 балів за кожне питання.	**20**
	Практичне завдання – індивідуальна творча робота.	Виконання індивідуального завдання із заданої теми, презентаційний (графічний, наочний) матеріал, аудіо- та відеоматеріал, знання дослідженого матеріалу та здатність самостійно проаналізувати та ґрунтовно схарактеризувати матеріал дослідження.	Індивідуальне завдання – максимально 20 балів.	**20**
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література:

1. Уривалкін О. Історичне краєзнавство : навчальний посібник. Київ : КНТ, 2020. 296 с.

2. Шелегед В.І. Туристсько-рекреаційні можливості Запорізького краю: видатні об'єкти, події, люди : навчально-методичний посібник. Київ : КЗ «ЗОЦТКУМ» ЗОР, 2012. 98 с.

3. Голубко В.Є., Середяк А.В., Генега Р.Я. Історичне краєзнавство. Напрями та методи історико-краєзнавчих досліджень : курс лекцій. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 304 с.

4. Люта Д.А. Туристичне країнознавство: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо професійної програми «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2020. 86 с.

5. Сидорук А.В., Люта Д.А. Аналіз розробки айдентики туристичного бренду (на прикладі м. Запоріжжя). *Регіональна економіка: науково-практичний журнал.* Одеса, 2021. № 3 (101). С. 66-72.

6. Барабоха Н.М., Арабаджі О.С., Барабоха О.П. Топонімічний словник-довідник Запорізької області. Природні топоніми. Мелітополь : ТОВ «Видавництво Мелітополь», 2018. 84 с.

Інформаційні ресурси:

1. Запорізький обласний краєзнавчий музей. URL: https://www.facebook.com/zaporizhiamuseum/
2. Журнал «Краєзнавство». URL: https://nsku.org.ua/?page_id=5603
3. «Краєзнавство Запоріжжя» – новий науково-популярний електронний часопис Запорізьких краєзнавців. URL: https://nsku.org.ua/?p=8838
4. Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді. URL: http://surl.li/bxcfu

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.
Успішне освоєння дисципліни потребує завчасного ознайомлення з метою, завданнями та структурою курсу (силабусом), вдумливого сприйняття лекційного матеріалу, своєчасної підготовки до практичних занять, відповідального і своєчасного (згідно з графіком навчального процесу) виконання всіх передбачених програмою завдань. Взаємоповага серед учасників навчального процесу включає вимоги не спізнюватися на заняття, не відволікати викладача й колег телефонними дзвінками, виявляти доброзичливий інтерес до відповідей одногрупників, проявляти коректну активність при обговоренні проблемних питань тощо.
Політика академічної доброчесності.
Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених ***Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*****:** https://tinyurl.com/ya6yk4ad. *Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти* (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): https://tinyurl.com/y6wzzlu3.
Використання комп'ютерів/телефонів на занятті.
Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.
Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.
Комунікація.
Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.
Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Cisco Webex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».
Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу lyutadaryna@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2026-2027 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** https://tinyurl.com/ya6yk4ad. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): https://tinyurl.com/y6wzzlu3.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: https://tinyurl.com/y8gbt4xs.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: Банах Віктор Аркадійович.
Електронна адреса: **v_banakh@znu.edu.ua**
Тел.: (061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.
Наукова бібліотека: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/.
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim.
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius.